

Avveckling av gruppboende Bodavägen

Företrädarna för de fyra hyresgästerna i kommunens gruppboende Bodavägen fick i slutet av november besked om att gruppboendet skall vara avvecklat den 31/12 2019.

Den aktuella gruppboendet är utformat för fyra boende, och är mycket välfungerande. Den har nu fyra boende och ingen av de fyra har planer på att flytta därifrån.

Kommunen är därför beredd att flytta de fyra hyresgästerna till andra boenden mot deras vilja. Något förslag till alternativt boende för de fyra har ej angivits då det saknas lediga platser vid kommunens gruppboendestäder. Någon konsekvensanalys i övrigt rörande beslutet och dess konsekvenser för de berörda har ej heller gjorts.

Som skäl för avvecklingen av gruppboendet angavs vid informationsmötet att kommunen ej har råd att ha tomma platser inom boendeverksamheten. Då någon tom plats ej finns vid det aktuella boendet måste uttalandet sättas in i ett sammanhang som innefattar kommunens samtliga gruppboendestäder.

Omsorgsnämnden har för ett antal år sedan antagit en plan som innebär att kommunens samtliga gruppboendestäder skall ha sex boende samt ej ha en extern hyresvärd. Detta skall vara uppfyllt år 2020. Detta datum överensstämmer exakt med den tidpunkt då kommunens hyreskontrakt med en privat hyresvärd för den aktuella gruppboendestaden tidigast kan sägas upp.

Antalet boende i en gruppboende bör vara tre till fem. Men kan i undantagsfall utökas till sex om samtliga boende bereds goda levnadsvillkor. Att alla skall ha sex boende utan en sådan prövning strider sålunda mot LSS-lagen.

När det gäller anlitan av extern hyresvärd kan konstateras att denna negativ inställning inte gäller när lokalen används av kommunen till något annat än gruppboende.

När en gruppboende med privat hyresvärd avvecklades för några år sedan gick kommunen direkt in och hyrde den för ett annat ändamål. En annan av kommunens förvaltningar har nu till hyresvärden anmält intresse för Bodavägens lokaler i och med att planeringen av avvecklingen blivit känd.

Det ligger nära till hands att tolka detta som att omsorgsförvaltningen ser ett externt hyreskontrakt med avtalad uppsägningstid som en begränsning av möjligheten att med kort varsel genomföra avvecklingar av boenden.

Det är uppenbart att beslutet om avvecklingen av Bodavägen styrts av administrativa och ekonomiska överväganden helt utan hänsyn till de fyra boendes situation och rättigheter. Och i flagrant motsättning till kommunens ansvar för tillämpningen av LSS-lagen.

Ingen annan enskild faktor kan sägas ha så stor betydelse för tryggheten och känslan av den egna identiteten som den egna bostaden. Det är i bostaden man normalt tillgodoser sina mest elementära

behov och den plattform från vilken man skapar relationer med andra människor och deltar i samhällslivet.

Av detta skäl är boendet omgärdat av trygghetsskapande rättigheter.

Jordabalkens besittningsskydd som grundas i tanken att hyresgäster skall ha en trygghet i sitt boende och att det skall vara ett permanent boende är ett exempel.

Europakonventionens artikel 7 om rätt till hem och privatliv ett annat och än kraftfullare uttryck för denna syn..

Dessa rättigheter gäller självfallet för alla människor. Även för den som ej själv kan formulera eller bevaka dem. I sådan fall har samhället ett extra ansvar att försvara de enskildas rättigheter .

Personer med utvecklingsstörning har ofta brister i förmåga och möjligheter att skapa nya sociala kontakter. För de flesta blir därför de personer man bor tillsammans den grundläggande sociala gemenskapen. Och därför blir bostaden för många ännu mer betydelsefull än för personer utan funktionshinder.

Ett byte av gruppboende kan därför inte ses som enbart en flytt till en annan fysisk miljö eller "förändrad verkställighet av beslut om gruppboende". Det innebär en genomgripande omställning av livsvillkoren. Och av sådan grad att kommunen vid nedläggning av en gruppboende har skyldighet att för varje berörd boende fatta ett individuellt beslut där det även ges information om möjligheten att överklaga beslutet till Förvaltningsdomstolen.

De boende vid Bodavägen har ej fått sådana individuella beslut. Detta trots att kommunen vid en tidigare nedläggning av en gruppboende fått kritik av Inspektionen för Vård och Omsorg för att man försummat att ge sådana individuella beslut och inför myndigheten försäkrat att man fortsättningsvis skall ge sådana.

Det är skrämmande att kommunen på detta sätt visar en total brist på respekt för de boendes möjligheter att via rättsliga åtgärder motsätta sig beslutet.

Bristen på konsekvensanalys av nedläggningsbeslutet har även uppenbart innefattat att man vare sig räknat med att de boende kan få rätt att bo kvar efter årsskiftet eller att den juridiska processen ej slutförts före detta datum. Liksom att det ej kan ses som självklart att en kommun har rätt att tvångsflytta personer för att de råkar bo i en gruppboende för fyra och och/eller har en privat hyresvärd med ett kontrakt med en rimlig hyra.

FUB kommer att medverka som stöd till de boende och deras företrädare vid en eventuell juridisk process. Utifrån erfarenhet kan det bedömas att det då är mycket osannolikt att vid i en sådan process domstolsförhandlingarna är klara vid kommande årsskifte.

Hyreskontraktet gällande gruppboenden sades upp i slutet av december utan att kommunen tagit upp frågan om eventuell förlängning av kontraktet med hyresvärderna .

Hur har man tänkt lösa situationen om en ny hyresgäst skall flytta in vid årsskiftet och de nuvarande hyresgästerna har rätt att bo kvar?

FUB har varit i kontakt med hyresvärderna som i lojalitet med de nuvarande hyresgästerna är beredd att avvakta med uppgörelse med ny hyresgäst till efter den 31 mars. Kontraktet är utformat så att det fortsättningsvis förlängs med tre år om det ej sägs upp senast detta datum.

Som ärendet utvecklats syns den enda rimliga åtgärden vara att kommunen utnyttjar denna möjlighet och tar tillbaks sin uppsägning och låter kontraktet löpa ytterligare i tre år

Vi känner en stor oro inför hälsoeffekterna hos de berörda vid en fortsatt utvecklingsprocess. Man splittrar en bra fungerande grupp och utsätter personerna för mycket stora påfrestningar..En av de boende saknar helt kontakter med anhöriga, de tre övriga boende och personalen utgör hela hennes sociala nätverk som helt kommer att förändras. Hennes företrädare är mycket orolig över om hon kommer att klara detta.

Vid de två senaste tillfällena kommunen genomförde avveckling av gruppbofasta avled tre av de berörda en kort tid efter den påtvingade flytten.

Utifrån detta alarmerande faktum och det sätt på vilket avvecklingsprocessen inletts kommer FUB att inge en orosanmälan till IVO om kommunen väljer att fortsätta avvecklingsprocessen.

Även en anmälan till JO rörande den juridiska handläggningen kommer att övervägas.

Anders Bond

Ordförande

Hedemora-Säter lokalförening av FUB